

ODBRANA

»ODBRANA« izlazi u Šibeniku redovito srijedom ujutro
Uredništvo i uprava nalaze se u prostorijama
na Poljani Kralja Petra I. (nad Narodnom kafanom)
Telefon br. 81.

Glavni urednik: Prof. Dr ANTE MIŠURA

Vlasnik: Konzorcij »Odbrana«, predstavnik i odgovorni urednik MILIVOJ GRUBIŠIĆ, advokat. pripr.

GODINA I || Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10
Pojedini broj Din. 1.50
Čekovni račun br. 33.934

Šibenik 26 oktobra 1938

Rukopisi se ne vraćaju.
Oglašuje se računaju po tarifi.
Plativo i utuživo u Šibeniku. || BROJ 14

Dnevne vijesti

18 — X — *Pretsjednik turske republike, Kemal Atatürk, nalazi se u vrlo teškom stanju. U cijeloj Turskoj narod je zabrinut.*

19 — X — *Ministar Ciano u razgovoru s poljskim poklisarom izmijenio je misli na mađžarsko-česki sukob i na želju Poljske da se ostvari zajednička poljsko-mađžarska granica.*

20 — X — *Na španjolskom ratištu ništa nova. Avijacija je bombardirala vojničke ciljeve u lukama Cullera i Dondie kao i Deniu, gdje su zapaljene eksplozije i požari. Isto je tako nacionalistička avijacija bombardirala vojničke ciljeve u Valenciji.*

21 — X — *Dr Tiso izjavio je da je zadovoljan sa razgovorima u Reichu. Rumunjska neće granice s Poljskom i protivi se svakom daljnjem sakaćenju Čehoslovačke.*

Čehoslovačka je vlada odlučila da se ove godine ne slavi 28. oktobar, kao dan oslobođenja prema dosadanjem običaju.

22 — X — *Tokio pod utiskom brzog zauzeća Kantona, veliču taj uspjeh i cijeni ga mnogo važnijim od samog lanjskog zauzeća Šangaja.*

Izgleda da bi Japan predložio ove uslove za mir: 1) Odstavka Čankajčeka, 2) saradnja sa Japanom i 3) kidanje veza sa Kominternom.

23 — X — *Roosvelt je izjavio da će Amerika svim silama raditi, kako bi Palestina postala židovska narodna domovina. On je izjavio da ga je mnogo dirnula tragedija Židova.*

24 — X — *Engleske čete opkolile su Omarovu džamiju u kojoj se nalaze ustaše. U Atomanskoj banci u Jaffi buknuo je požar. Misli se da su ga podmetnuli arapski ustase.*

Radi neuspjeha u vanjskoj politici tvrdi se da će dati ostavku predsjednik mađžarske vlade g. Imredy. Njemu nije uspjelo kod odlučujućeg inozemstva osigurati zajedničku granicu između Mađžarske i Poljske.

Nove organizacije JRZ u šibenskom srezu

Akcija Izvršnog odbora za reorganizaciju JRZ u Šibeniku imala je i posljednjih dana lijep uspjeh. Delegati Izvršnog odbora g. Milivoj Grubišić, Petar Sunara i Mario Slipčević održali su nekoliko vrlo uspješnih konstituirajućih skupština u raznim selima šibenske općine. Osnovani su mjesni odbori: **Raslina:** predsjednik Ilija Lokas p. Ante. **Srima:** predsjednik Nikola Antulov p. Grge. **Prvić Šepurine:** pretsj. Grubelić Petar p. Šime. **Vodice:** pretsj. Juričev Filip p. Filipa. **Stavor-Vadalj:** predsjednik Križan Marin Opara p. Paške. **Zaborice:** predsjednik Gović Grgo p. Jure. **Primošten:** Paškai Jurin pok. Nikole, adv. pripr. **Siroke:** Huljev Josip Antin. **Rogoznica:** predsjednik Mileta Ante p. Ive. **Grebaštica:** predsjednik Joso Peran p. Mate.

U gornjim selima upisalo se oko 400 članova u našu stranku.

Moral - nemoral

Glavni osnov na kome počiva čovjek, porodica, društvo i država jest moral. Bez temelja ništa se ne može podići, ništa se ne može izgraditi. Stari rimski pjesnik Enije pjevao je: »Moribus antiquis res stabat nostra virisque« (Na starom moralu i čovječstvu održavala se je naša država). Svi stari historičari slažu se u tome da država gubi svoj RASON D'ÊTRE, čim izgubi moral.

U svim pravcima čovječjeg rada mora da provjeka duh zdravoga morala, ako se misli dobiti do pozitivnih rezultata rada. Poštenje je uvijek najuspješnije sretstvo koje vodi k cilju. Sam Machiavelli, otac one krilatice, cilj opravdava svako sretstvo, nije bio uvjeren u njenu ispravnost, i poznato je, kako je u praktičnom životu znao da od toga otpustiti.

I naš narod ima onu svoju lijepu poslovicu: »Više vrijedi dobar glas nego zlatan pas.«

Ako to pravilo vrijedi za svaki rad, ono mora da vrijedi i za politički rad. Ljudi političari moraju da se pridržavaju moralnih principa, ako misle da dobro rade za državu.

Posljednji događaji u našem političkom životu daju nam za pravo. Zar odluka raznih političkih ljudi, koja je ovih dana pala nije fatalna i za te ljude i za njihove stranke?

Istina je, da su se našli na raskršću, na kojoj se je bilo teško snaći; ali je i to istina da unitaristički rad bio bi jedini, koji bi im obraz bio očuvao. Lični obziri i lični interesi moraju da nastupaju pred moralom. I ako je put strašan, kad su na njemu nekakvi i osamljeni ljudi, ipak je bolji od puta koji vodi u Kanosu.

Ići zajedno sa U. O. znači ići u najstrašnije kontradikcije sa sobom i sa principima na kojima su stali; znači doživjeti potpuni moralni slom. U skupštini, u senatu, u novinama J. N. S. je najbjesomacičnije napadala dr. Mačeka i njegovu decentralizaciju. Ići zajedno na izbore sa dr. Mačekom zar nije to nešto vratolomnijeg no najfantastičniji salto mortale?

Govoriti o nekim tehničko-taktičkim potezima ne opravdava najružniji atak na moral.

Daleko smo od toga da mislimo na pobjedu ove udružene vojske; ali kad bi i postojala neka mogućnost, šta bi iz takve pobjede jenesovec iznijeli? Zar bi oni u budućoj vladi vodili glavnu riječ? . . .

Takvo držanje moglo bi dovesti do nekog kaotičnog stanja, na koje računa g. dr. Maček. Takvo mračno stanje bilo bi g. dr. Mačku najzgodnije, jer on može da lovi samo u

mutnome.

U današnjem problematičnom stanju Evrope nikako ne može ni političko slijepilo ni politička zabluda ovaj korak opravdati. To je najnečoveniji nemoral.

U tome nemoralu JNS će se ugušiti. Narod ima svoj zdravi prirodni razum, koji će taj postupak osuditi. Nad svojim vođama i nad njihovim komedijaškim radom, on će izreći pravednu osudu. Vjetrogonje i nepametni demagozi uvijek su na kraju zlo prolazili; uvijek su pjevali labudovu pjesmu; a nemoralni trgovci u političkom životu uvijek su ostajali na cjedilu, od svakoga prezreni. Ne samo prijatelji, već i najljući neprijatelji svih vremena i svih naroda u ljudima su moral cijenili; a nemoral najstrašniji osuđivali.

Zar će dr. Maček i njegovi ljudi bolje jenesovec cijeniti no što su ih cijenili; a zar će i seljački demokrate, pa ma kako držali do svoga vođe, o njemu dobro misliti kad ga vide u jednom nemoralnom društvu za koje im je vođa i njegovi ljudi toliko lijepe priče pričao?

Da je više morala, i naša bi narodna stvar drukčije stala i sve lude teorije ostajale bi na vrbi svirala, bez ikakvog kočenja pravilnog napredovanja državnog organizma.

Inače ova izborna saradnja s Blokom sporazuma zasnovana je na tehničkoj, ili bolje komičnoj, osnovi ovako: Nosilac je zajedničke liste dr. Maček. Blok sporazuma postavlja svoje kandidate, ali će nosilac liste primiti na svoju listu i svakog onog kandidata kojeg predloži vodstvo JNS. Za kandidate vezane tako na listu važi načelo međusobne lojalnosti i poštovanja političkog uvjerenja. Koordinacijski odbor brinuće se za harmoniju izborne akcije. Kandidature će biti paralelne; tamo gdje se lokalni faktori dogovore, mogu biti i jedinstvene. Jedni i drugi zadržavaju potpunu programatsku nezavisnost. Tako je Blok sporazuma za ukidanje ustava, za federaciju itd. a JNS zadržava glavne osnove svoga gledanja na nacionalni i državni problem, naime, ona je za državno i nacionalno jedinstvo. Zajedničko im je: monarhija, narodna vojska i državna cjelina. Rješenje hrvatskog

Dvorska žalost povodom smrti Nj. Kr. Vis. KNEZA ARSENA

Povodom smrti Nj. Kr. Vis. Kneza Arseno po najvišem nalogu Dvor Nj. Vel. Kralja biće u žalosti 12 nedjelja, od 19-X-1938 do 10-I-1939. Prvih šest nedjelja je duboka žalost.

Knez Arsen rodio se je 4-IV-1859 u Temišvaru, u vrijeme, kad nije njegov otac knez Aleksandar bio u Srbiji.

Knez Arsen svršio je licej u Parizu, a u Petrogradu absolvirao Konstantinovsko učilište. God. 1881 stupio je u francusku vojsku. S početka je služio u Francuskoj, a god. 1892 prešao u Rusiju, gdje je 1905 postao pukovnik. God. 1912 vidimo ga u Srbiji u činu generala, i to u balkanskim ratovima kao komandanta konjičke divizije. U svjetskom ratu komandovao je u ruskoj vojsci, kao armijski general.

Godine 1892 vjenčao se je s ruskom kneginjom Auroram Pavlovnom Demidov di San Donato, koja je umrla god. 1904 u Turinu. Iz toga bruka potiče sin: Nj. Kr. Vis. Knez Nanjesnik Pavle.

Po svršetku svjetskog rata živio je povučeno u Parizu sve do svoje smrti.

U znak žalosti u Šibeniku su izvešene državne zastave na po stijega na svim državnim i samoupravnim nadležstvima.

ptanja je neizbježivi zahtjev konsolidacije države. Ova saradnja ne znači što znače navedene riječi; vezivanje za listu dr. Mačeka znači snaženje i umnožanje energije; znači doprinos novih snaga u izvođenju osnova dr. Mačeka; ali osnova koje imaju sasvim drugo značenje no što je ono što se i s jedne i s druge strane danas iznosi.

To sve znači zabadanje smrtonosnog noža u leđa politici narodnog i državnog jedinstva, kakvo je ostavio svome jugoslavenskom narodu mučenik Kralj.

Sa općeg nacionalnog i državnog gledišta ovaj salto mortale JNS nije fatalan samo za JNS; on je fatalan i za stranku dr. Mačeka. Taj neprirodni skok stoji pod optužbom i pod osudom svekolike poštene javnosti. Taj neprirodni skok ne znači nikakav politički akt, nikakvo opravdanje, ma bilo pred kim ko ima zdrav um i pošteno sree; on uvijek, svuda i pred svakim znači jedan nečoveni i bezprimjerni nemoral.

OBJAVA!

Mole se g. g. da na „Pristupnicama“ pišu čitljivo svoja imena i prezimena.

Sekretarijat J. R. Z.

RIDENDO...

Epilog kninsko-episkopejskog slavlja

U hrvatskim katoličkim novinama frater Bernardinus de Monte Promina, inače režiser slavlja, šalje serafinski blagoslov g. Alojziju Zagrebačkom za veliko zvono, g. Evangelisti Sarajevskom za srednje zvono, Kvirinu Splitskom za malo zvono, Josipu Banjalučkom za posvetu zvonu, a Mihi Hvarskom i Jeronimu Šibenskom za zvonjenje zvonu. Nije tom prilikom zaboravio ni g. umjetnika Meštrovića ni g. Kljakovića, ni njihove pare ni »žive i rječite fraze«, kao ni to »da se očekuju i daljne pripomoći za dovršenje fresko slike«. Zahvaljuje i hrvatskom telegramu dr Trumbića. U više mahova se sjeća „nikad nezaboravljenog neimara I. Meštrovića“, jer mu je, zamislite, »na 3 — VII — 1937 u najintimnijem razgovoru očinski rekao: . . . ako zapnete u gradnji ove crkve, javite meni, pa ću pomoći i najstriktnije održao riječ“. Zatim je de Monte Promina nanizao sva imena zaslužnih Hrvata u poslu sakupljanja hrvatskih para; a razumije se da je zaboravio hiljade nehrvatske jugoslavenske vlade. . . Nikako ne razumimo, kako je zaboravio vođe i prvake hrvatskog katoličkog naroda dr Mačka i Majera, koji su se najviše u ovome slavju isticali. Možda je uzrok »intimni razgovor i intimna para«, jer »homo sine pecunia — imago mortis«. (čovjek je bez para — slika smrti.) Nije naš hrvatski Bernardinus zaboravio ni »kninske Hrvatice« ni »društvo hrvatskih katoličkih žena sa agilnom pretsjednicom S. ud. Č. i potpretsjednicom Šlajmerović«. Samo se po sebi razumije da je izlio svoj serafinski blagoslov i na jugoslavensku štampu za reklamu koju je napravila ovome bogatome poslu, i to na kraju — »Finis coronat opus«. — Na kraju sa prezirom i sa najvećim gnušanjem prelazimo preko svih onih tendencioznih izmišljotina i mržnja kao jedne šibenske »Odrane«, zagrebačkih Jugoslavenskih novina i drugih.«

POSLANICA

(S v r š e t a k)

Naprijed, omladino, k slavnom djelu, djelu sloge i jedinstvu roda i zemlje domovine.

O mladosti — uzdanice, nado i budućnosti svijeta.

O mladosti — zoro rujna,
O najljepši danče maja,
O života grano bujna,
Uspomeno ljudskog raja.
Žari tromo krilo svjeta
Tjeraj naprjed sporu stopu,
Budi listak vječnog cvjeta
Ljudskoj arci u — potopu!

Ti si svijetu srce živo
Što mu krvcu žičem tjera,
Ti si spomen, da je bivo
I da bit će nad i vjera!
O diži nas u visinu,
Odakle smo nisko pali,
U slobodu i vedrinu,
Gdje su tvoji ideali!

S. S. Kranjčević.

Ne boj mi se, rode zdravi,
U tebi je dosta sila,
Razrieši im samo krila
I uzvij se na njih k slavi,
Pa će tebe — bilo kad —
Sviet sokolom da pozdravi,
Prestati će i tvoj jad!

Ne boj mi se — bijuć biedu,
Života si ljuti bojak,
Nepomičan budi vojak
Na svom mjestu, u svom redu,
Pa pred tobom — bilo kad —
Poklonit će glavu sieđu
Ostarjeli i tvoj jad:

P. Preradović.

Ljubite istinu više [nego zlato, a
braću više nego život.

Tommaseo.

V O S.

IZBORI

Kao grom iz vedra neba
Po državi glas gromori:
— Ko je junak na izbore,
Na izbore, nek se bori.

Izbori su nije šala;
Eno vođe, već se čuju
I po gradu i po selu,
Snove snuju, sreću kuju:

— Ej narode, naša slavo,
Divna snago u svemiru,
Ti si mozak čjelog svjeta,
I u borbi i u miru.

Iz tvog mozga bujnog vira
Teku r'jake misli jedrih,
Iz tvog srca silnog mora
Val se diže nada vedrih.

Sve je tako, ati samo
Ne razumiš sreću svoju;
Pa nas evo, ti nas slijedi,
Mi kujemo sreću tvoju.

S Mačekom smo već na čisto,
On je voda svih Hrvata,
On nas vodi k divnoj slozi.
Krasnom kolu srpskih svata.

Tu je Jevtić, tu je Velja,
Tu je Laza, tu je Pera
I sva kita odabrana
Raznog perja, raznog smjera.

Nema više tu čincara,
Ni pljučkaša ni borbaša;
Za boj svi smo protiv vlade,
Pobjeda je samo naša.

Ovaj korak našeg vođe
Ne zove se politika;
To je samo zgodan izum,
Snažnog duha silnih slika.

Ta »tehnička divna veza«
Veže ljude, koji skaču
S jednog kraja u kraj drugi
Da pronadju silu jaču.

Sad je divska naša snaga;
Sad sigurna naša vlada;
Gdje je vlada nema jada,
Gdje je vlada nema glada.

Mutna voda za nas bolja
Nego što su bistra vrela;
Zlatnog klasja puna polja
Ispod magle nračnog vela.

U mutnu se riba lovi,
U mutnu se stoka lovi,
U mraku se zv'jезде glede,
U zv'jędam se sreća prede.

Ej narode blago tebi,
Kad sljepački vodju sljediš;
Ej narode, zlata vr'jediš,
Kod očiju kad ne glediš!

Dalmatinsko-istarski Bodul*) jedan od prvih evropskih crkvenih reformatora i preteča sv. Save Nemanje.

Sam bizantinski car Justinijan poklao je nešto preko 30.000 Slovinaca i otjerao isto toliki broj u Malu Aziju. Prosvjetitelj Armenaca je naš Lazarević, Ornojević iz Zete (Crne gore), ide u emigraciju sa našim hrvatskim kraljem Stjepanom Slavcem da bude iz Apulije jedan njegov potomak po pogi-

*) Naziv Bodul i Bodulija jest grčkog porijekla, a ne slavenskog, kako se do sada držalo. Grci nazivahu sve naše jugoslav. otoke Boa—doulia — zmijska ostrva, insulae viperae. Boadul jest rob sa zmijskih ostrva, analogno hierodul—rob kojega su svećenici grčki rabili u hramu. Budući da se naš čovjek uvrijedio kad mu se reče bodul, to izgleda da je smisao tog prišvarka otočana: zmijožder, magnavipere. »Mi nismo judi, mi smo Bodulici.«

biji cara Lazara 1389 dovučen kao voda naroda. — Naši »dolmi« (dolmira — Friedhof — Friedthal) grobovi slavenski i danas se drže za keltsko germanske grobove, a ne slavenska groblja, doline mira, — a to zato, jer da se najviše nalaze u Pruskoj, na Rujanu (Rugenu), Maloj Aziji, Siciliji i Španiji i Tunisu, dakle upravo ondje, gdje je naš živalj živio ili bio otjeran po Bizantu, Golima, Vandalima. —

Naš glavni poganski bog Svudavid sa svojim hramom na otoku Rujanu zamjenjuje se sa Sventovidom ili Svetim Vidom, što ne stoji, a njegov je znak svastika, Hackenkreutz. — Lapot (Branislav Nušić krivo zamjenjuje lapot su lepot, a znakove žalovanja na rubovima naših žena sa lepote!) je stari običaj poganskih Slavena, da su nemoćne roditelje i stare oprostivši se od njih na vanredno svečan način po najstarijem sinu ili zetetu strmoglavlivali sa kakve uzvisine u provaliju. Lapot nalazimo još u 13. vijeku. Lapot naziv provalija između sela Kla-

nica i Tribuje na otoku Krku, Lopud u Dalmaciji i lopuška glavica u Bosni. Narodno vezivo zadržalo spomen na nj u Mačedoniji.

A sada nakon ovog uvoda na samu zadaću.

Z D E D A

Zdeda je krčki glagoljaški biskup, koji je stolovao od 1059—1066. Rimski crkva pobrinula se je da mu ime briše, da ga prikaže kao biskupa nametnika, a iz Smičiklasove »Hrvatske povijesti« znamo da je pohodio rimskog papu Aleksandra II., i da ga je ovaj priverženik Clyniških dominikana pograbiio za bradu od ljutine. — Stari povjesničar dr Ivan Crnić (Najstarija poviest o krčkoj, osorskoj, rabskoj, senjskoj i kravskoj biskupiji, Rim, 1867, p. 12-13) razbijaše glavu da odgonetne aluziju pape Lea VI. (zapravo mora da se radi o Leonu IX.) na Zdedu kao biskupa, koji je htio biti biskup nad svim biskupima »na Hrvatskom« i po svoj Hrvatskoj, i drugo: biti na svim Dalmatinskim biskupi,

Zrnje iz starog vijeka

Mudrac Anarhasis putujući zemljom Skita dođe do jednog čudnog grada. U tome gradu čudno se je pravda krojila. Dobri i ispravni ljudi bojali su se suda kao Hadovih vrata. U tome gradu priđe k mudracu žena koju je muž zlostavljao i koji je pored nje imao i drugu ženu, pa mu ispriča svoju bijedu i zamoli mudraca da je savjetuje, šta da radi. Mudrac je savjetova da se izdigne nad samu sebe i da strpljivo podnosi sve nepravde svoga muža. — Na taj način, reče joj, najlakše ćeš muža udobrovoljiti i on će ti biti vijeran. — Kroz najkraće vrijeme pograbe nepoznati ljudi mudraca i privedu ga pred suca. Sudac pročita optužbu, koju je protiv njega podigla neka zloglasna žena, koja je mudracu bila sasvim nepoznata. Ona ga je tužila da ju je on u tome gradu ozloglasio. Ona je tražila od suca da mudraca kazni za klevetu. Za svjedoke dovede muža one iste žene koja je od mudraca savjet tražila, pa čak i onu ženu, kojoj je htio savjetom da pomogne. Anarhasis se je našao u čudu. Sudac mu ne dade ni zubi objeliti u svoju odbranu već Anarhasisa osudi za klevetu. Priča se da je tom prilikom ovaj filozof rekao:

— Sudac bez duše, triumf društvenog taloga, poraz vrline, propast grada. -

NAJBOGATIJJI GERMANSKI RESTAURANT
Hotel sa moderno uređenim sobama
Zlatni Fazan - Split
IZBOR PRIMORSKIH SPECIJALITETA
Gavan Isastajalište splitske i šibenske obalike

Gg. pretplatnicima našeg lista

S prošlim brojem lista poslali smo čekovnu uplatnicu, pa molimo gg. pretplatnike da nam izvole poslati pretplatu za juli, august, septembar i oktobar.

ono, što je bio Splitski, onda Ivan komu je zato i dodijao mnogo. Za njega su odvjetovali i gospoda, Hrvatski bani, knezi, župani, suci i satnici, a i oni sami; zašto je on njim odvjetoavao za jezik, da im po Slovinsku mole i maše. Valja zapametiti, da ondje zovu Slovinskim ne samo njihov nego i Srbski jezik, a države im Hrvatskom i Srbskom. Crnić drži da se to odnosi na Grguna ninskog. Par redaka o Zdedi, Potjehi i Vuku (Ulju) spominje i Srkulj, te knjiga o »Znamenitim i zaslužnim Hrvatima« a poglavlju »Doba Narodnih Kraljeva« IX., te Šegvić (Toma Splićanin, Zagreb 1927, p. 161. (Borba oko bogoslužnog jezika) čije neznanje se zreali u orim doslovnim riječima: »Toma ne znade ništa za splitski sabor iz godine 925. u doba Tomislava ni za saborske zaključke, u kojima se među ostalim zabranjuje služba božja na hrvatskom jeziku i naređuje zatvaranje hrvatskih crkava itd.

(nastaviće se)

VIJESTI IZ ŠIBENIKA I BANOVINE

Skupština sreske i mjesne organizacije J.R.Z. u Šibeniku

Skupštini je prisustvovalo preko 1500 delegata iz cijelog sreza. — Za kandidata biran je g. dr. Slavko Grubišić, a za zamjenika g. Vojin Malešević, učitelj.

Za sresku skupštinu Jugoslavenske radikalne zajednice, koja je održana 24. ov. mj. u kazalištu, vladao je po selima šibenskog sreza naročiti interes. Nije bilo sela koje nije poslalo svoje pretstavnike, svoje časništvo da ih pretstavlja i da manifestuje njihovu volju. I tako su sami delegati ispunili dupkom puno kazalište. Tačno u 9 i po sati skupština je otvorena pjevanjem Državne himne. Preko hiljadu i pet stotina oduševljenih pristasa naše stranke burno je pozdravilo svoje partijske vođe na čelu sa dr. Slavkom Grubišićem. Skupštinu su počastili svojim prisustvom predstavnici banovinske organizacije: Dr Mimica i prof. Roca. Dr Slavko otvorio je skupštinu kraćim govorom dajući riječ g. Milivoju Grubišiću.

G. Milivoj Grubišić iznio je izvještaj o radu gradske organizacije, koja radi tek mjesec i po, a koja broji preko 1000 članova u samom gradu. G. Milivoj Grubišić najljepšim riječima isticao je jugoslavensku ideju. Naveo je, kako se je u ovo kratko vrijeme mnogo učinilo na širenju ove ideje u gradu i na selu. Dokazao je jasnim rezultatima, kako je ovaj kratki, ali energični i intenzivni rad popravio ono što se je ranije napustilo. Mjesečni rad popravio je višegodišnji nerad.

Na predlog g. dr. Branka Kurajice aklamacijom je biran ovaj gradski odbor: 1) predsjednik Milivoj Grubišić, advokatski pripravnik, potpredsjednici: Dr Slavko Grubišić, Zlatko Kačić, Šime Kitarović, sekretari: Petar Troskot, učitelj, Ivanov Ante, pravnik, blagajnici: Ante Junaković, Marijan Maroti. Odbornici: Petar Sunara, predsjednik Gradske općine, Franjo Bakašun banski vijećnik, Dr Branko Kurajica banski vijećnik, Dr Ante Mišura urednik Odrbane, Vlade Laurić pok. Špire, Dume Sunara trgovac, Vlade Dulibić trgovac, Ante Baranović pok. Nike, Dunko Kronja, Marko Brkić Markov, Baranović Marijan pok. Ante, Marko Dragič predsjednik Jugorasa, Mario Slipčević pravnik, Niko Čoko, Jurković Slavomir pok. Jere, Bujas Ante gostioničar, Bedrica Špiro Petrov, Čala Iviša, prof. Antun Farčić, Jušić Ante pok. Stipe, Vojin Malešević, učitelj, Jurišić Bone, Guberina Mirko, Friganović Petar pok. Paške, Baranović Ante pok. Nike, Zjačić Ante pok. Mate, Gojanović Ive pok. Mate; Brajković Špiro pok. Ante, Čala Luka Markov; Iljadica Vicko Rapo, Zorić Ante Stipin, Čučura, Aras Krste p. Jakova, Krstanović Ilija Kojin pošt. čin.; Stošić Ante šofer, Popović Stevo pok. Dimitra. 2) revizori: Šime Zaninović priv. čin., Bujas Vice p. Grge, Pavković Djuro, pekar, 3) časni sud: Petar Kovačević sudija, Dr Vladimir Vuletin i Škarica Drago.

Ovaj predlog je bio aklamacijom primljen. Govorio je zatim g. Zlatko

G. Dr. SLAVKO GRUBIŠIĆ

Kačić, sekretar organizacije. Iznio je rezultate rada, a zatim istakao biranim i zanosnim riječima zasluge g. dr. Slavka Grubišića.

Nakon toga g. Milivoj Grubišić predložio je slijedeću listu sreskog odbora JRZ:

Predsjednik Dr Slavko Grubišić, liječnik.

Potpredsjednici: Šarić Dušan trgovac Đevrske, Josip Juran pok. Ive Murter,

Sekretar: Zlatko Kačić.

Blagajnik: Junaković Ante.

Odbornici:

(Općina Šibenik) ZABIJACE: Antolos Ive p. Ive, Ante Grgas p. Mate. KRAPANJ: Tanfara Frane p. Vice, Curavić Nikola p. Nikole. JADRTOVAC: Morović Jozo Paškin, Bumbak Jakov p. Ive, ŽABORICE: Gogić Grigo p. Jure, Gogić Frane p. Roka. GORNJE VRPOLJE: Petković Mate p. Ante, Petković Joso p. Nikole. DONJE VRPOLJE: Petković Dume p. Mate, Petković Frane Matin. VRSNO: Budimir Mate p. Bare, Belas Stanko p. Šime. PODINE: Vukičević Marjan Šimin, Vrčić Ante p. Vlade. BORAJA: Begura Mijo Tomin, Burazer Marko p. Mije. PERKOVIĆ: Perković Nikola p. Ante, Perković Ivan Jerkin. SLIVNO: Branić Ive p. Jakova, Erceg Ante Matin. KRALJICE: Mišura Mate p. Marka, Jakulić Marko Matin. DANILO: Vukšić Vice Andrijin, Spahija Nikola Ivanov. BIRANJ: Crnjak Ivan Jakov. ljev, Krnić Mate p. Pavla. DUBRAVA: Škugor Ante Ivin, Relja Joso p. Stipe. BILICE: Mihalević Joso Šimin, Grubišić Mate p. Mije. LOZOVAC: Kalauz Miroslav p. Mate, Miljković Šime p. Vice. KONJEVRATE DONJE: Knežić Đuro Nikin, Knežić Marko p.

ljekar. PRVIĆ ŠEPURINE: Grubelić Petar p. Šime, Antulov Ivan p. Ivana. PRVIĆ LUKA: Ante Lučev, povjerenik.

(Općina Vodice) VODICE: Juričev Filip p. Filipa, Ante Mateša p. Mikule. TRIBUNJ: Durmanić Joso, povjerenik.

(Općina Tijesno) JEZRRRA: Milin Šime p. Šime, Lapov Ivan Antin. TIJESNO: Jovanović Špiro p. Marka, Salamun Marko p. Šime, Ante Obratov apotekar. MURTER: Juran Joso p. Ive, Juraga Mirko p. Mate. PIROVAC: Filipi Joso, Petrović Jure, Dobrović Rikard i Mojić Ivan p. Jere. BETINA: Kovačev Frane Pavlov, Jakovčev Mijo p. Jose.

(Općina Skradin) SKRADIN: Baljković Milan, Bijelanović Dušan, Malešević Uroš, Letunica Sava, Bijelić Ilija, Pavić Božo, Ilijašević Ilija, Ognjanović Miloš, Ardalić Simo, Krička Uroš. ĐEVRSKE: Šarić Dušan, trgovac.

I ova lista bila je aklamacijom primljena.

Zatim je g. Kačić predložio za kandidata g. dr. Grubišića, a za zamjenika g. Vojina Maleševića, učitelja iz Đevrsaka. Skupština je urnebesnim poklikom jednoglasno primila kandidaturu g. dr. Slavka Grubišića i g. Maleševića. Dr Slavko Grubišić je zahvalio na iskazanom povjerenju, a zatim održao jezgrovit govor, u kome je istakao sve važnije momente političkog života i rada u Šibeniku i srezu za ovo posljednje vrijeme. Naročito je podvlačio nehaj ljudi, koji su bili na čelu naroda, u provođenju organizacije u jugoslavenskom duhu. Dotakao se je i tehničke saradnje na budućim izborima g. dr. Mačka i g. dr. Banjanina.

Zgodno se je poslužio ranijim riječima g. dr. Banjanina koje je izrekao o dr. Mačku i njegovim planovima. Te su riječi, kao najizrazitiji ARGUMENTUM AD HOMINEM, nesavjesnog i kontradiktornog rada dr. Banjanina i ostataka JNS.

Dalje je razvijao program svoga rada u čisto jugoslavenskom duhu i na principima koje je ostavio svome narodu Mučenik Viteški Kralj Aleksandar. Sin Viteškog Kralja Kralj Petar II biće njemu najveći ideal u radu. Dinastija Karadorđevića mora biti vječna u cijelom našem jugoslavenskom narodu.

Istakao je velike zasluge našega vođe dr. M. Stojadinovića. Ukazao je cijelu veličinu njegove unutarnje i spoljne politike. Osobitim obzirom pozabavio se je njegovim diplomatskim radom. Sposobnost, spremna i dalekovidnost dra Stojadinovića spasila je narod u najmanju ruku od mobilizacije, a time od strašne panike i ogromnih novčanih žrtava. Velike zasluge dr. Stojadinovića punim pravom traže od naroda priznanje i najveću zahvalnost i dosljedno glasovanje 11. decembra. Govor g. dra Grubišića bio je neprestano prekidan burnim poklicima Kralju, Jugoslaviji, dr. Stojadinoviću, dr. Novakoviću i njemu, a na kraju bio je pozdravljen dugim i snažnim aplauzom i aklamacijom.

Poslije našeg kandidata uzeo je riječ g. dr. Mimica, koji je u krupnim potezima održao jedno čitavo predavanje o Jugoslavenstvu. Njegov govor je bio najpažljivije saslušan, prekidan čestim odobravanjem i na kraju popraćen najvećim aplauzom.

Posljednji govornik bio je prof. Stipan Roca, Šibenčanin, kao i cijelom jugoslavenskom svijetu poznat po svome kulturno-prosvjetno-nacionalnom radu. Njegov kratki govor bio je kao lijepa kruna svega najljepšega, što su predgovornici iznijeli. G. prof. Roca bio je oduševljenim aplauzima i poklicima pozdravljen. Na kraju je otpjevana »Oj Sloveni« i naša državna himna, pa se je zbor razišao u najvećem oduševljenju.

Računa se da je bilo na ovome zboru preko 1500 učesnika.

ŽIGON I DRUG

prodaja koža i svake vrsti cipela
ŠIBENIK (DALMACIJA)

HOTEL i RESTAURACIJA

„SLAVIJA“

S P L I T M. JOZEVIĆ

PISACI STROJ rabljeni traži se
OKVIRE SA STAKLOM (vitrine),
plitke, za dućanske izloge traže se
Ponude na upravu lista.

Jugoslavenima na razmišljanje

— U povodu izbornog kompromisa J.N.S. i Udružene opozicije. —

Sadržaj Jugosl. nac. ideje je jasan i određen. Zato jugosl. nacionalista ne može doći u položaj sumnje. Zna se istina njena. Ali ne samo, da se u pogledu njene istine i jedinstvenosti koju sadrži, — jer sama istina djeluje sopstvenom jedinstvenošću što je i uslov da se takva istina otkriva u nama kao sam život, — ne može u jugosl. nacionalisti da se javi sumnja. Istina je jedna i jug. nac. ideja je jedna takva istina. Za to jugosl. nacionalista zna, on to prethodno, prvenstveno, zna. I istina se ne može dijeliti, jer je nedjeljiva. Ona nije taktika. Niti politika. I ne može takvu istinu da bilo ko kompromitira kroz kompromise. Pošto ona ne prima sopstvenu snagu postojanja kroz ovo ili ono lice, nego se održava sopstvenom snagom. J. N. ideja jeste izraz jugosl. više stvarnosti i impulsa te više stvarnosti.

Određenost i značaj J. N. ideje je toliko potpun, a njena istina kategorična. Jugosl. nacionalna svijest kod nosioca te ideje čini od njega beskompromisnoga nacionalistu, u odnosu na njenu idejnu sadržinu. U odnosu na tekuću stvarnost promjenjivosti odnosa u životu, određeno odnošenje nameće se iz same njene sadržine.

Jer je svijet ideja koji J. N. ideja organizuje jasan i određen porijeklom krvi, historijskom atmosferom i njegovom probojnom snagom s obzirom na tvornu i oblikovni značaj i cilj J. N. Ideje, svijest o tome čini jgsl. nacionalistu beskompromisnim u svakidašnjem životu u odnosu na moguće njene protivnike.

J. N. Ideja ne može da se kompromituje sama po sebi, jer će se ona uvijek javljati kao izraz krvi i same činjenice postojanja Jugoslavije. Ali mogu da se kompromituju njeni nedostojni uosloci, koji smatraju sebe i vole da se zovu nosiocima jgsl. nac. misli. Jer ne samo u aktualnoj današnjici, već i u nedalekoj prošlosti, bilo je ljudi takvih koji su smatrali sebe nosiocima i čak prvoborcima njenim, pa su poslije upravili svoju djelatnost šušastveno u protivnom pravcu, — ostavljajući samu ideju svijetu ide-

ja, a sami se dali nositi odnosno dozvoliše da ih nose ne više ideje nego raznovrsne zavisnosti kao lična mržnja, ambicija. Jedan takav primjer za ilustraciju ispred navedenoga jeste Svetozar Pribičević.

Skliskim putem kompromisa upatila se i J. N. Stranka. Prvoborcima J. N. Ideje, kakvi su izgledali njihovim stranačkim sumišljenicima posljednji izborni kompromis sa g. Mačekom i Udruženom opozicijom ne može da služi na čast. Ali ideja J. N. Jedinstva, uza sva nedostojna vrludanja tobožnjih njenih nosioca, ne može biti kompromitovana. I ako su mnogi nedostojni nosioci uspjeli da sebe kompromituju.

Posljednji izborni kompromis J. N. Stranke sa Udruženom opozicijom jeste, po našem mišljenju, potez koji izlazi iz područja taktike i politike. moguće i obilježene Nacionalnom idejom.

A učinjen je samo u cilju, da se spasu čisto lične pozicije i da se naškodi današnjem Pretsjedniku vlade. Aktom izborne saradnje sa g. Mačekom. uspijeće ti ljudi da unište kod jgsl. nacionalista onu neku mjeru povjerenja koja se do sada njegovula

prema njima. Posljedica takvoga njihovog čina biće pravilno orijentisanje u redovima nacionalista. Jer, poslije toga akta, u biranju između J. N. Stranke odnosno Udružene opozicije i J. R. Z. predstavljene u g. Stojadinoviću, ne može biti više dvoumljena. U aktualnim političkim prilikama i izbornom konstelacijom, nameće se za jgsl. nacionalistu još jedina sigurna jgsl. pozicija oličena u Pretsjedniku vlade g. Stojadinoviću.

U nacionalno jugoslovenskoj orijentaciji Pretsjednika vlade, jugosl. orijentisani građani Jugoslavije, vide danas jedinu mogućnost jugosl. afirmacije. Nacionalnoj politici Kraljevske Vlade dao je njen Pretsjednik u raznim prigodama i izjavama i u određenim oblicima vidan izražaj. Tako isto i ostali članovi njegove vlade. Glavni organ J. R. Z. Samouprava vjerno i dosljedno reprodukuje jugoslavensku nacionalnu orijentaciju. Od jugoslovenskih izbornika sada zavisi, da J. R. Z. kao nacionalnu formaciju i njenog Pretsjednika gospodina Stojadinovića, da ih u njihovim ciljevima i nastojanjima podupru.

V.

Knin

Rad sreskog odbora Crvenog Krsta

Zauzimanjem amošnjeg C. K. upisalo se je u tečaj dobrovoljnih bolničarki preke 20 djevojaka i gospoda koje redovito pohađaju tečaj. Teoretska predavanja održava sreski liječnik Dr Milan Krsmanović, a praktična doktorica bolnice M. Monti.

Kako se u Kninu nije mogla održati manifestaciona povorka C. K. u svoje vrijeme radi odsustva vojne muzike, to se je povorka održala u nedjelju 17 o. mj. u 11 sati prije podne. Osnovna škola sa učiteljskim zborom, gimnazija sa svojim nastavničkim zborom i cijela uprava C. K. sa nadzornim odborom, sa komandantom mjesta i sreskim načelnikom, predvođena od vojne muzike, prošla je glavnom kninskom ulicom, pa se je zaustavila na trgu Kralja Petra I, gdje je bio odsviran biran koncert. Dobrovoljne pripravnice—bolničarke rasprodavale su značke C. K.

Moramo podvući jednu nehumanu činjenicu, jer svako zna humanu svrhu ovakvih manifestacija najhumanije ustanove. Od dvadesetak društava u Kninu nije ni jedno sudjelovalo povorci, osim Dobrotvorne ženske zadruge! Neka dobrostojeća gospoda i poznate firme odbili su da kupe značku, te na skladnu molbu bolničarki odgovorili su: Ne damo!

Takove firme morale bi znati da upravo Sreski odbor C. K. u Kninu podijeli sirotinji ove opštine na tisuće kg. hrane i da uzdržava tolike školske kuhinje i da tečajevi dobrovoljnih bolničarki sutra će da služe Kninu i Kninjankama. Naprotiv - siromašniji građani, pa čak ni najsiromašniji radnik ni najsiromašnija sluškinja, kojoj je ponuđena značka, nije je odbila!

Postoji, na žalost, u Kninu zaraženi mentalitet koji sustavno bojkotuje humane i kulturne i općenacionalne pothvate, ako u tim pothvatima nisu gospoda od firma Čipikovi »Pauka«...

koji se ne boje nikakvih pretnja ni napada, te neustrašivo i budno motre divnu tekovinu Jugoslovenskog združanja.

Jedna velika grupa jugoslovenskih Hrvata postoji i u Novigradu.

Svake godine prilikom rođendana Nj. V. Kralja, ova je grupa vidno ispoljavala svoju ljubav, vjernost i odanost svome Vladaru, Dinastiji Karađorđevića i jedinstvu Jugoslavije. Ove godine to je izostalo radi općeg mira.

Protivnička grupa Mačkovaca držeći da će se ova proslava održati, na jedan veoma rafiniran način, pripremala je neredu kako bi to omela i sprečila. Kako Novigrad obiluje vinom pošto se pretežno bavi kulturom vinograda, to se je pomenuta grupa Mačekove garde totalno opila. U Novigradu se je dosad više puta desilo teških izgreda, ubistava i napada na samu vlast. Pomenuta grupa uzela je jedno dugačko uže, te su se počeli međusobno natezati. Uz divlju abnormalnu dreku i urlanje, ovo je natezanje trajalo od 4 sata poslije podne pak sve do 11 sati na večer u oči Kraljeva rođendana. Namjera im je bila da konopom spreče povorku i bakljadu Jugoslovena računajući da će je oni održati i da tako izazovu neredu i krvoproliće. Zar ovo nije teror ozdo svakako po dik-tatu ozgo. Vid Ubod.

A. PAVLOVIĆ

Centrala BEOGRAD OSNOVANO
Filijala ZAGREB 1844

Najveće skladište engleskih štofova u Jugoslaviji: ZA ODIJELA I KAPUTE. VELIKI IZBOR ŠTOFOVA ZA DAMSKE OGRTAČE I KAPUTE. SAVKROJAČKI PRIBOR. - KROJAČKE KOLEKCIJE. Cijene solidne i utvrđene. Prodaja na otplatu.

Zastupstvo i skladište
Krojačnica građanskih i vojnih odijela
Pero M. Bercé - Šibenik

Upisivanje članova naše stranke vrši se u sekretarijatu Izvršnog odbora na Poljani Kralja Petra I. (nad Narodnom kafanom) svakog dana.

Ipak je vrijedno zabilježiti

Evo što priča jedan Hrvat jugoslovenski orijentiran iz Novigrada.

U predgovoru ističemo, da niko nije vlastan nametati drugima svoje političko uvjerenje; a ako se to ipak čini, pak i silom, to je tada terorizam. Ma koliko se vikalo i htjelo tako pretstaviti unutra i spolja državne granice — nije istina, da su svi Hrvati pristaše dr Mačka ili neke druge vjerske ili plemenske separatističke grupe i partije. Istina je međutim da postoji ogroman broj Hrvata jugoslovenskih zadojenih. Mimo tih postoji mnogo onih koji se pod pretnjama, pritiskom i napadom ozdo (a po nalogu ozgo) iz strepnje nalaze u redovima protivnim ličnom ubedenju. Imade međutim i takovih

„TIPOGRAFIJA“ vod. Hamilkar Vitaliani
ŠIBENIK kraj Katedrale Sv. Jakova
Vj. R. Pelicarić

Preuzima sve poslove spadajuće u grafičku struku

kao: brošure, plakate, pozivnice, račune, tabele itd.

uz najpovoljnije uvjete. - Savjesna i točna podvorba

— Osmrtnice izvršuju se najhitnije —